

розташовують головне поняття (питання, проблему), потім поступово додають розгалуження, розкриваючи всі подробиці. Електронний варіант інтелектки карти дозволяє приєднувати фото, відеоматеріали, посилання на архівні документи, навіть створювати математичні моделі ситуацій. Якщо говорити про дату 26 квітня 1986 року, про події, що тоді сталися, про причини та наслідки найбільшої техногенної катастрофи, то молоде покоління необхідно спочатку проінформувати, а вже потім проводити аналогії із подіями сьогодення. І тут якраз дуже добре працює зазначена технологія. Діти мають можливість побачити документальні кадри, дізнатися оцінки експертів, почути людей, які ліквідували наслідки, що жили тоді та дізнатися, як вони виживали у ті дні і щоб зробили сьогодні. Завдяки сучасним технологіям діти мають можливість побачити, щоб могло статися зі світом, якби не героїзм перших пожежників, які фактично собою закривали всю планету. І це дуже сильно впливає на учнів. Вони починають проектувати ті події на сьогоднішні, розуміють потребу дотримуватися вимог безпеки, бути уважними та відповідальними.

У різні часи поняття безпеки змінювалися. Сьогодні ми говоримо про фізичне, ментальне здоров'я людини та сприятливі умови існування. Адже, спочатку особистість повинна почувати себе гармонійно, мати достатньо фізичних сил і жити в умовах, які вважає прийнятними. Вже потім, коли задовольнить свої природні потреби, вона буде думати про творчість, розвиток, досягнення. Усе це неможливе без забезпечення безпечного існування у безпечному середовищі. Тому надважливою виступає задача формування у дітей свідомого ставлення до своєї безпеки, дотримання елементарних правил поведінки, які можуть зберегти життя. Над цим наполегливо працюємо, застосовуючи усі доступні методи та технології.

ФОРМУВАННЯ КІБЕРГРАМОТНОСТІ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Головатюк О.Ю.

*вчитель інформатики Комунального закладу «Розсошенська гімназія
Щербанівської сільської ради Полтавського району Полтавської області*

У сучасному світі всесвітня мережа Інтернет стала частиною нашого життя. Це інструмент для спілкування, роботи та навчання.

Активними користувачами мережі Інтернет являються діти шкільного віку, які значну частину свого часу проводять в соціальних мережах, месенджерах, в онлайн-іграх. За даними міжнародного дослідження ESPAD[1], серед опитаних в Україні в 2019 році 8509 підлітків шкільного віку, не

користувались соціальними мережами менше 7%. З часом, цей показник буде лише зменшуватись. Майже половина опитаних підлітків проводять у соціальних мережах близько трьох годин на день, а інші – чотири та більше. Інтернет став невід’ємною частиною життя сучасних дітей, інформація з мережі значно впливає на їхні уподобання та стиль мислення. Діти також використовують Інтернет для шкільного навчання. Із запровадженням дистанційного формату навчання значно збільшився час, який діти проводять в Інтернеті.

При правильному використанні, Інтернет надає багато можливостей, він допомагає дітям отримувати доступ до будь-якої інформації, розвивати навички та взаємодіяти з іншими людьми, але існують серйозні загрози для безпеки та фізичного і психологічного здоров’я. Дуже важливо стежити за тим, яку інформацію дитина споживає в мережі, непридатний контент може негативно вплинути на її розвиток та формування світогляду.

За класифікацією дослідницької мережі ЄС «Діти в цифровому середовищі»[2] існують такі ризики для дітей: перегляд незаконного або шкідливого контенту, кібербулінг, шерентінг, грумінг та секстинг.

Доступ дітей до незаконного та шкідливого контенту може мати негативні наслідки для їх психологічного здоров’я. Діти, які переглядають агресивний або насильницький контент, можуть відчувати страх, тривогу, депресію тощо. Крім того, може виникати негативне ставлення або ненависть до інших. За даними міжнародного дослідження Global Kids Online[3], серед опитаних підлітків, близько 20% натрапляли в мережі Інтернет на контент про завдання фізичної шкоди людям.

Кібербулінг це цькування людини в Інтернеті. Популярними формами кібербулінгу є надсилання загрозливих або образливих повідомлень, публікація неприємних коментарів, поширення образливих або компрометуючих фотографій та відео, створення фальшивих сторінок з метою наруги над іншими людьми. Кібербулінг може мати серйозні наслідки для жертв, включаючи психологічні травми, стрес, депресію, відсутність впевненості у собі. За результатами опитування, проведеного ЮНІСЕФ[4], кожна третя дитина в Україні була жертвою кібербулінгу, а кожна п’ята через це пропускала заняття у школі.

Шерентінг – це неправомірне поширення особистої інформації, що використовується для шкідливих цілей, без дозволу власника цих даних. Грумінг – це процес онлайн-знайомства з дитиною, встановлення довіри, найчастіше з метою використання її для сексуальних цілей або іншої експлуатації. Секстинг – це розповсюдження інтимних повідомлень або

зображень, зазвичай між підлітками.

Також існують загрози матеріального характеру, діти можуть стати жертвами шахраїв, які пропонують низькоякісні або підроблені товари в Інтернеті. Це може призвести до втрати грошей або отримання небезпечного товару.

Крім цього, ненормоване користування Інтернетом може впливати на здоров'я дитини. Перебування у сидячому положенні довгий час викликає захворювання хребта, наприклад сколіоз або остеохондроз, особливо у підлітків, чиє тіло ще розвивається. Також може виникати порушення сну, погіршення зору, зниження концентрації уваги. Для запобігання цим проблемам важливо обмежувати час, проведений перед екраном, встановлювати періодичні перерви, показувати приклад активного способу життя та здорового харчування.

Інтернет дійсно став невід'ємною частиною життя сучасних дітей, зростає його вплив на їх життя, розвиток та безпеку. Важливо, щоб батьки та вчителі надавали дітям належну підтримку та навчали їх безпечному користуванню Інтернетом, розпізнавати потенційні небезпеки та захищатись від них. Дуже важливо стежити за тим, яку інформацію діти отримують в Інтернеті, оскільки це формує їхню свідомість і впливає на їхні цінності та переконання.

Кіберграмотність – це знання для ефективного і безпечного користування Інтернетом та іншими цифровими технологіями. Кіберграмотність є важливою компетенцією, оскільки вона допомагає ефективно користуватися Інтернетом та захищати себе від цифрових загроз.

Сьогодні представлено різноманіття рекомендацій для батьків та вчителів, щодо безпечного використання мережі дітьми. Наприклад, Мінзмін пропонує школу онлайн-безпеки дітей[5], що містить інформацію про потреби дітей користування Інтернетом, описує ризики та труднощі, містить поради для батьків і вчителів щодо формування кіберграмотності у дітей шкільного віку.

Тільки спільна робота батьків, вчителів та самих дітей спроможна мінімізувати ризики і загрози, що виникають під час користування мережею Інтернет.

Список використаних джерел

1. Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні за результатами дослідження 2019 року в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин – ESPAD». URL: https://www.uisr.org.ua/img/upload/files/B_Report_ESPAD_2019_Internet.pdf

2. Міжнародний союз електрозв'язку. Захист дітей у цифровому

середовищі: рекомендації для батьків та освітян 2020. URL:
<https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/COP-Guidelines-for-Parents-Educators-UAfin.pdf>

3. Результати досліджень Global Kids Online. URL:
<http://globalkidsonline.net/results/>

4. Про кібербулінг для підлітків. URL:
<https://www.unicef.org/ukraine/about-cyberbullying-for-teenagers>

5. Перша в Україні школа онлайн-безпеки дітей у співпраці із міжнародним союзом електров'язку. URL:
<https://minzmin.org.ua/onlinesafetyschool/>

ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СПОСІБ ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП

Денисовець Т.М.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

Квак О.В.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

Однією з нагальних проблем сучасної української держави постає питання формування й популяризації здорового способу життя молоді, що стало пріоритетним напрямом України у соціальній сфері та зафіксовано у стратегічних документах держави.

Головне завдання, що постає в даний час перед системою освіти, від вирішення якого залежить майбутнє всього суспільства, є збереження та зміцнення здоров'я молоді, причому дана проблема є не тільки медичною, а й педагогічною.

Погіршення здоров'я студентів веде за собою негативні наслідки у зниженні успішності, обмеженні професійної придатності, порушенні формування репродуктивного потенціалу. Постійне розумове, психоемоційне та навчальне навантаження, зміна ціннісно-мотиваційних пріоритетів, часті вимушені порушення режиму праці, відпочинку та харчування, зміна місця проживання, недостатня матеріальна забезпеченість, необхідність поєднувати роботу з навчанням, невпевненість у своєму майбутньому, вживання тютюну,